

ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
Факультет іноземної філології

Одарчук Н. А.

Єфремова Н. В.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС
з теоретичного курсу

ПОРІВНЯЛЬНА ТИПОЛОГІЯ

ЛУЦЬК – 2021

УДК 81-115 (07)

О-40

Рекомендовано до друку науково-методичною радою ВНУ імені Лесі Українки
(протокол №1 від 15.09.2021 р.)

Рецензенти:

Киричук Л. М. кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології ВНУ імені Лесі Українки

Павловська Л. О. кандидат філологічних наук, доцент кафедри романо-германської філології РДГУ

Одарчук Н. А., Єфремова Н. В. Навчально-методичний комплекс з теоретичного курсу «Порівняльна типологія»

Навчально-методичний комплекс призначений для студентів денної і заочної форм навчання, які вивчають теоретичний курс «Порівняльна типологія». Комплекс включає анотацію, силабус навчальної дисципліни, короткий огляд тем, які вивчатимуться, плани семінарських занять, вправи для самостійного опрацювання для підготовки до семінарів, перелік тем рефератів, які пропонуються для індивідуальної роботи. Тестові завдання, які містить навчально-методичне видання, націлені на засвоєння і перевірку вивченого матеріалу.

© Одарчук Н. А., Єфремова Н. В.

З М І С Т

1. Анотація навчальної дисципліни
2. Силабус навчальної дисципліни
3. Короткий огляд тем лекцій
4. План семінарських занять
5. Вправи для самостійної підготовки до семінарів
6. Перелік питань для підсумкового контролю
7. Перелік тем рефератів
8. Тести для проміжного контролю
9. Зразки тесту для підсумкового контролю
10. Список рекомендованої літератури до теоретичного курсу

АНОТАЦІЯ

<i>Дисципліна</i>	ПОРІВНЯЛЬНА ТИПОЛОГІЯ
<i>Рівень ВО</i>	Перший (бакалаврський)
<i>Курс</i>	4/4 (8/8 семестр)
<i>Обсяг</i>	4 кредити ЄКТС
<i>Мова викладання</i>	англійська
<i>Кафедра</i>	кафедра практики англійської мови
<i>Вимоги до початку навчання</i>	Рівень володіння англійською B2; засвоєння теоретичного курсу «Вступ до мовознавства», «Практична й теоретична граматики англійської мови», «Практична й теоретична фонетика англійської мови», «Лексикологія», «Стилістика англійської мови», «Сучасна українська мова»
<i>Що буде вивчатися</i>	У ході курсу систематизуватимуться знання студентів, отриманих у ході вивчення практичної і теоретичної фонетики, лексикології, стилістики, морфології та синтаксису англійської мови. Особлива увага звертатиметься на виявлення типологічних ознак порівнюваних фонетичних, лексико-стилістичних і граматичних явищ, розпізнання ізоморфних й аломорфних рис у зазначених системах обох мов та подальший розвиток навичок володіння будовою порівнюваних мов.
<i>Чому це цікаво/ треба вивчати</i>	Опанування курсу дає глибше розуміння структури та функціонування не лише іноземної, але й рідної мови, їхні внутрішньосистемні та міжрівневі зв'язки. Курс несе велике виховне значення: розуміння що українська мова за своїм лексичним багатством і різноманітністю засобів вираження стоїть врівень з усіма іншими розвиненими мовами світу.
<i>Чому можна навчитися (результати навчання)</i>	По закінченню навчання можна отримати знання про: - основи типологічної класифікації мов, поняття мовна сім'я, різницю між синтетичними, аналітичними й аглютинативними мовами; - спільні та відмінні риси морфемної будови англійського та українського слова; продуктивні й непродуктивні способи словотворення в порівнюваних мовах; - образно-стилістичний ресурс порівнюваних мов, їх риторичні фігури; - системи різних частин мови, їхні категоріальні відмінності у

	<p>зіставляваних мовах;</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні характеристики синтаксису словосполучення, простого і складного англійського й українського речення.
<p><i>Як можна скористатися набутими знаннями і вміннями</i></p>	<p>Вивчення дисципліни забезпечує формування фахових компетентностей:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вміння розпізнавати та пояснювати мовні засоби різних рівнів у зіставляваних мовах; - здатність до порівняльно-типологічного аналізу мовних явищ різних рівнів: фонетичного, лексичного, морфологічного, синтаксичного; - практичне застосування набутих теоретичних знань при перекладі з англійської мови на українську і навпаки.
<p><i>Інформаційне забезпечення:</i> силабус дисципліни, навчально-методичний комплекс</p>	
<p><i>Форма проведення занять:</i> лекції, семінари</p>	
<p><i>Семестровий контроль:</i> залік</p>	

СИЛАБУС

Опис навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки	Нормативна
Кількість годин / кредитів 120 / 4	035 Філологія “Мова та література (англійська)” Переклад	Рік навчання 4
		Семестр 8
		Лекції 22 год.
		Практичні (семінарські) 20 год.
ІНДЗ: €	Бакалавр	Самостійна робота 70 год.
		Консультації 8 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання:		англійська

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	03 Гуманітарні науки	Нормативна
Кількість годин / кредитів 120 / 4	035 Філологія “Мова та література (англійська)” Переклад	Рік навчання 4
		Семестр 8
		Лекції 8 год.
		Практичні (семінарські) 4 год.
ІНДЗ: €	Бакалавр	Самостійна робота 92 год.
		Консультації 16 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання:		англійська

Опис дисципліни

Анотація курсу. Серед філологічних дисциплін навчального плану закладів вищої освіти України теоретичний курс “Порівняльна типологія” має чи не найбільше пізнавальне і навчально-виховне значення. Адже саме цей предмет, вивчення якого ґрунтується на всебічному порівнянні та співвіднесенні мовних одиниць, засобів їх поєднання і функціонування в словосполученні або реченні англійської та української мов, беззаперечно переконує студентів у тому, що українська мова за своїм лексичним багатством і різноманітністю засобів вираження стоїть врівень з усіма іншими розвиненими мовами світу. Співставляючи одиниці різних рівнів: звуки (фонеми), морфеми, лексеми, синтаксеми тощо в англійській і українській мовах, студенти віднаходять як ізоморфні (спільні), так і аломорфні (відмінні) риси та явища. Типологічний аналіз мовних одиниць і явищ здійснюється у межах кожного мікрорівня за допомогою порівняльного, компонентного і трансформаційного методів.

Пререквізити. Предмет порівняльної типології будується на основі знань, отриманих студентами з теоретичних курсів фонетики, граматики, лексикології, стилістики англійської мови з урахуванням фактичного матеріалу відповідних аспектів української, а принагідно й другої іноземної мови, що вивчається.

Оскільки мова є суспільним явищем, то порівняльна типологія двох мов як частина мовознавчої науки, належить до гуманітарних наук. Вона пов’язана з такими суспільними науками, як історія, соціологія, психологія, народознавство, етнографія, логіка, із природничими науками – фізіологією, анатомією, а також семіотикою, зокрема лінгвосеміотикою, що стоїть на межі точних і гуманітарних дисциплін. Отже, знання, уміння й навички, отримані при вивченні курсу “Порівняльна типологія”, як розширяють загальний світогляд студентів, так і допоможуть сформуванню у них розуміння характеру міжмовних граматичних зв’язків та відношень, а також здійснювати правильні лексичні й граматичні трансформації при перекладі текстів.

Мета і завдання навчальної дисципліни. Метою викладання навчальної дисципліни “Порівняльна типологія” є систематизація знань студентів, отриманих у ході вивчення теоретичної фонетики, лексикології, стилістики, морфології та синтаксису англійської мови; ознайомлення із сучасними тенденціями та напрямками розвитку зазначених аспектів. Особлива увага звертається на виявлення типологічних ознак порівнюваних фонетичних, лексико-стилістичних і граматичних явищ, розпізнання ізо- й аломорфних рис у зазначених системах обох мов та подальший розвиток навичок володіння будовою порівнюваних мов. Опанування курсу порівняльної типології англійської та української мов передбачає розуміння структури та функціонування мови, її міжрівневі та внутрішньосистемні зв’язки.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни “Порівняльна типологія” є:

- ✓ ознайомити студентів з категоріальними апаратом та ввести в курс основних понять дисципліни;

- ✓ розширити знання студентів про основні напрями досліджень в галузі фонологічних, лексикологічних та граматичних студій;
- ✓ сформулювати у студентів розуміння характеру міжмовних граматичних зв'язків та відношень;
- ✓ навчити студентів розпізнавати ізоморфні та аломорфні риси у фонетичній, лексичній, граматичній системах англійської та української мов;
- ✓ розкрити основні лексичні й граматичні трансформації при здійсненні перекладу за відсутності еквівалентів у зіставляваних мовах.

Результати навчання. По закінченню курсу студенти

знатимуть:

1) базові поняття та категорії порівняльної типології англійської та української мов, види типології, методи дослідження, застосовувані в порівняльній типології;

2) основи типологічної класифікації мов, поняття “мовна сім'я”, різницю між синтетичними, аналітичними й аглютинативними мовами;

3) основні характеристики вокалізму й консонантизму порівнюваних мов;

4) етимологічний склад англійської та української мови, сучасні джерела поповнення словникового складу української та англійської мов;

5) спільні та відмінні риси морфемної будови англійського та українського слова; продуктивні та непродуктивні способи словотворення в англійській та українській мовах;

6) образно-стилістичний ресурс порівнюваних мов, їх риторичні фігури;

7) базові поняття та категорії морфології та синтаксису англійської та української мов;

8) системи різних частин мови, їхні категоріальні відмінності у зіставляваних мовах;

9) основні характеристики синтаксису словосполучення, простого і складного англійського й українського речення.

вмітимуть:

1) застосовувати набуті теоретичні знання при аналізі мовних явищ;

2) пояснити зміст категорій, якими визначається сутність мовних явищ;

3) розпізнавати та пояснювати мовні засоби різних рівнів у зіставляваних мовах;

4) використовувати набуті знання при перекладі з англійської мови на українську і навпаки.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Семін.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю
Змістовий модуль 1. Typology of phonetic and lexico-stylistic						

systems of English and Ukrainian							
Тема 1. Contrastive typology, its aims and methods of investigation		2	1	6	1	ДС	
Тема 2. Typology of the phonetic and phonological systems		2	1	6		ДС/Т	
Тема 3. Contrastive Lexicology		2	2	6	1	ДС/Т	
Тема 4. Morphological structure of the English and Ukrainian word		2	2	6	1	ДС/Т	
Тема 5. Contrastive analysis of phraseological units		2	1	6		ДС	
Тема 6. Contrastive Stylistics		2	1	4	1	ДС	
Разом за змістовим модулем 1	58	12	8	34	4		
Змістовий модуль 2. Typology of morphological and syntactic systems of English and Ukrainian							
Тема 7. Contrastive morphology of English and Ukrainian		2	2	6		ДС/Т	
Тема 8. Typology of the parts of speech in English and Ukrainian		2	2	6	1	ДС/Т	
Тема 9. Verb in the contrastive analysis		2	2	6	1	ДС/Т	
Тема 10. Other parts of speech in the contrastive analysis			2	6		ДС/Т	
Тема 11. Typology of the of English and Ukrainian word-groups and simple sentence		2	2	6	1	ДС/Т	
Тема 12. Typology of the composite sentence		2	2	6	1	ДС/Т	
Разом за змістовим модулем 2	62	10	12	36	4		
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота							30
ІНДЗ (тези)							15
Усна відповідь на запитанні							15
Всього годин / балів	120	22	20	70	8	60	

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Семін.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю
Змістовий модуль 1. Typology of phonetic and lexico-stylistic systems of English and Ukrainian						
Тема 1. Contrastive typology, its aims and methods of investigation.		1		7	1	ДС
Тема 2. Typology of the phonological systems			0,5	8	1	ДС/Т
Тема 3. Contrastive Lexicology		1	0,5	8	1	ДС/Т
Тема 4. Morphological structure of the English and Ukrainian word		1	0,5	8	1	ДС/Т
Тема 5. Contrastive analysis of phraseological units			0,5	7	1	ДС
Тема 6. Contrastive Stylistics		1		8	1	ДС/Т
Разом за змістовим модулем 1	58	4	2	46	6	
Змістовий модуль 2. Typology of morphological and syntactic systems of English and Ukrainian						
Тема 7. Contrastive morphology of English and Ukrainian			0,5	7	1	ДС/Т
Тема 8. Typology of the parts of speech in English and Ukrainian		1		7	2	ДС/Т
Тема 9. Verb in the contrastive analysis		1	0,5	8	1	ДС/Т
Тема 10. Other parts of speech in the contrastive analysis			0,5	8	2	ДС/Т
Тема 11. Typology of the of English and Ukrainian word-groups and simple sentence		1	0,5	8	2	ДС/Т
Тема 12. Typology of the composite sentence		1		8	2	ДС/Т
Разом за змістовим модулем 2	62	4	2	46	10	
Види підсумкових робіт						Бал

Модульна контрольна робота							30
ІНДЗ (тези)							15
Усна відповідь на заліку							15
Всього годин / балів	120	8	4	92	16	60	

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

- Typological classification of languages
- Prosody in English and Ukrainian
- Morphological structure of the English and Ukrainian word
- The contrastive analysis of phraseological units
- Figures of speech in English and Ukrainian
- Typology of the functional parts of speech in the contrasted languages
- Contrastive syntax of word-groups in English and Ukrainian

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Відвідування занять є одним із способів накопичення балів: за кожен відвідану лекцію студент отримує пів бала. Якщо студент пропускає лекцію, дібрати бали можна, законспектувавши пропущений матеріал. Важливою є участь студента в обговоренні питань на семінарських заняттях, а також у написанні поточних тестів, за що нараховуються бали. У разі відсутності студента на семінарі з поважної причини (що засвідчується медичною довідкою чи офіційним звільненням) можна здати пройдений матеріал чи написати тест, попередньо узгодивши час із викладачем.

Обов'язковим є дотримання правил академічної доброчесності. Під час написання проміжних і підсумкових тестів забороняється користуватися будь-якими підручними засобами (конспектами, смартфонами тощо)

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Навчальна дисципліна “Порівняльна типологія” закінчується заліком.

Впродовж вивчення курсу студент максимально може набрати **100 балів**:
40 балів – поточний контроль і **60 балів** – підсумковий контроль.

40 балів розподіляються таким чином:

10 балів – за відвідані лекції;

20 балів – за активну участь в усному обговоренні питань на семінарах;

10 балів – за проміжні контрольні роботи (у формі тестів)

60 балів розподіляються таким чином:

30 балів – підсумковий письмовий тест

15 балів – ІНДЗ, яке полягає в підготовці до опублікування тез чи статті в студентський науковий збірник на одну із узгоджених з викладачем тем у межах курсу.

15 балів – усна відповідь на заліку

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

КОРОТКИЙ ОГЛЯД ТЕМ ЛЕКЦІЙ

Змістовий модуль 1. Типологія фонетичної і лексико-стилістичної систем англійської та української мов

Тема 1. Порівняльна типологія, її мета і методи дослідження

Короткий зміст теми: Короткий екскурс в типологічні дослідження. Об'єкт, предмет, мета і завдання порівняльної типології. Види типології. Методи дослідження в порівняльній типології. Типологічна класифікація мов.

Тема 2. Типологія фонетичної/фонологічної системи

Короткий зміст теми: Типологія системи голосних у порівнюваних мовах. Типологія системи приголосних у порівнюваних мовах. Словесний та фразовий наголос в англійській і українській мовах. Інтонація у порівнюваних мовах.

Тема 3. Типологія лексичної системи

Короткий зміст теми: Фундаментальні засади порівняльної лексикології. Фактори, які зумовлюють типологічне дослідження лексичного пласту порівнюваних мов. Системна організація лексикону англійської і української мов. Спільні й відмінні лексико-семантичні групи англійського й українського лексикону.

Тема 4. Морфологічна будова англійського й українського слова

Короткий зміст теми: Структурно-семантичні способи словотворення в англійській і українській мовах. Словоскладання і скорочення в англійській та українській мовах. Семантико-синтаксичні способи словотвору, їх питома вага у порівнюваних мовах.

Тема 5. Порівняльний аналіз фразеологічних одиниць в англійській і українській мовах

Короткий зміст теми: Порівняння на рівні синтагматичних відношень. Вільні і сталі словосполучення. Фразеологізми, класифікація фразеологізмів, характеристика значень. Порівняльний аналіз фразеологічних одиниць в англійській та українській мовах.

Тема 6. Порівняльна стилістика англійської і української мов

Короткий зміст теми: Система функціональних стилів в англійській і українській мовах. Функціональна диференціація англійського й українського лексикону. Роль риторичних фігур у зіставлюваних мовах.

Змістовий модуль 2. Типологія морфологічної і синтаксичної систем англійської та української мов

Тема 7. Порівняльна морфологія англійської і української мов

Короткий зміст теми: Морфемна структура слова. Морфема, типи морфем. Ізоморфізм й аломорфізм у морфемній структурі англійських і українських слів. Способи утворення граматичних значень у зіставлюваних мовах.

Тема 8. Типологія частин мови у порівнюваних мовах

Короткий зміст теми: Граматична будова англійської та української мов. Поняття граматичної категорії. Іменник, класифікація іменника. Категорії іменника: відмінка, числа, роду, відміни (в українській мові). *Singularia tantum* і *pluralia tantum* у порівнюваних мовах.

Тема 9. Категоріальні парадигми дієслова у зіставлюваних мовах

Короткий зміст теми: Дієслово, його риси. Морфологічна будова англійських і українських дієслів. Класи дієслів: повнозначні дієслова, дієслова неповної предикації: допоміжні, модальні, дієслова-зв'язки. Граматичні категорії дієслова у порівнюваних мовах.

Тема 10. Типологічні характеристики інших частин мови

Короткий зміст теми: Категоріальні парадигми прикметника, прислівника, займенника, числівника у зіставлюваних мовах. Порівняльна морфологія службових частин мови: прийменник, сполучник, частка в англійській і українській мовах.

Тема 11. Порівняльний синтаксис. Зіставний аналіз простого речення

Короткий зміст теми: Основні характеристики синтаксису англійської та української мов. Види синтаксичного зв'язку в англійських і українських словосполученнях. Класифікація речень за метою висловлювання і структурою. Порівняльний аналіз головних і другорядних членів речення у зіставлюваних мовах.

Тема 12. Порівняльний синтаксис. Зіставний аналіз складного речення

Короткий зміст теми: Типологія складносурядного речення. Ізоморфні й аломорфні риси сурядних сполучників. Типологія складнопідрядного речення. Ізоморфні й аломорфні риси підрядних сполучників. Складні речення із сурядно-підрядним зв'язком.

ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

SEMINAR 1

Topic: Linguistic Typology as a Branch of Linguistics. Contrastive Phonetics

1. The subject of Linguistic Typology, its tasks, and practical aims.
2. Kinds of typology, their spheres of investigation.
3. A short historical outline of typological investigations.
4. Genealogical and typological classification of languages, language families.
5. Methods of investigation in contrastive typology.
6. Typology of the vowel system in the contrasted languages.
7. Typology of the consonant system in the contrasted languages.
8. Word stress and utterance stress in English and Ukrainian.
9. Intonation in English and Ukrainian. Isomorphic and allomorphic features.

SEMINAR 2

Topic: Contrastive Lexicology

1. The subject matter and the tasks of Contrastive Lexicology.
2. Systemic organization of English and Ukrainian lexicon.
3. Phonetic, morphological and semantic motivation.
4. Ways of word building in English and Ukrainian. Derivation.
5. Compounding.
6. Other ways of word-building (kinds of shortening, conversion)

SEMINAR 3

Topic: Contrastive Lexicology

1. Polysemy and homonymy. Types of homonyms according to the degree of congruence: partial, complete. Types of homonyms according to the homonymous component: homographs, homophones, semantic homonyms in the contrasted languages.
2. Paronyms and etymological doublets.
3. Synonyms: partial/ total; idiographic/ stylistic/ contextual ones. Synonymic rows; synonymic dominant.
4. Antonyms: semantic/ derivational.

SEMINAR 4

Topic: Contrastive Analysis of Phraseological Units Contrastive Stylistics

1. The comparison at the level of the syntagmatic relations
2. Valency
3. Phraseological units and their characteristic features
4. The classification of phraseological units
5. The contrastive analysis of phraseological units
 - a) English and Ukrainian phraseological equivalents
 - b) English and Ukrainian phraseological analogues

- c) English and Ukrainian non-equivalent phraseological units
- 6. General notes on functional styles of language
- 7. The stylistic component of the pragmatic meaning of the word in English and Ukrainian
- 8. Differentiation in the English and Ukrainian vocabulary according to reference
- 9. Functional differentiation of the English and Ukrainian lexicon
- 10. Figures of speech in English and Ukrainian

SEMINAR 5

Topic: Contrastive Morphology of English and Ukrainian.

1. Morphemic structure of words. Morphemes, types of morphemes.
2. Isomorphisms and allomorphisms in the morphemic structure of English and Ukrainian words
3. Typology of the parts of speech in the contrasted languages.
4. The notion of grammatical categories.

SEMINAR 6

Topic: Noun and its Categories in English and Ukrainian

1. Noun and its categories in English and Ukrainian.
2. Paradigmatic classes of nouns and their further categorization.
3. Morphological structure of the English and Ukrainian nouns.
4. The category of number of the English and Ukrainian nouns.
5. The category of case of the English and Ukrainian nouns.
6. The category of definiteness/ indefiniteness.
7. The category of gender of the English and Ukrainian nouns.
8. The category of declensions of Ukrainian nouns.

SEMINAR 7

Topic: Verb and its Categories in English and Ukrainian

1. Verb, its features. Stem structure of the English and Ukrainian verbs.
2. Classes of verbs:
 - a) verbs of complete predication;
 - b) verbs of incomplete predication.
3. Grammatical categories of the verb:
 - a) the category of person and number;
 - b) the category of tense and aspect;
 - c) the category of voice;
 - d) the category of mood.
4. The non-finite forms of the verb (verbals) in English and Ukrainian:
 - a) Infinitive in the contrasted languages;
 - b) Participle in English (I and II) vs diyeprykmetnyk and diyepryslivnyk in Ukrainian;
 - c) Gerund in English.

SEMINAR 8

Topic: Typological Features of Other Parts of Speech

1. Adjective in the contrasted languages.
2. Numeral in the contrasted languages.
3. Pronoun in the contrasted languages.
4. Adverb in the contrasted languages.
5. Functional Parts of Speech in the contrasted languages.

SEMINAR 9

Topic: Contrastive Syntax of English and Ukrainian

1. Contrastive syntax of English and Ukrainian word-groups. Types of subordinate connection within a word-group in the contrasted languages.
2. Typology of the simple sentence. Types of sentences as to the purpose of utterance and the structure.
3. Typology of the principal members of the sentence. Subject in both languages, ways of expressing it.
4. Predicate in the contrasted languages. Types of predicate in English and Ukrainian.
5. Typology of the secondary members of the sentence.

SEMINAR 10

Topic: Contrastive Syntax of English and Ukrainian

1. Compound Sentence in English and Ukrainian. Contrastive analysis.
2. Complex Sentence in English and Ukrainian. Contrastive analysis.
3. Isomorphism and allomorphism in the syntactical structure of the English and Ukrainian sentence.

ВПРАВИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРІВ

CONTRASTIVE PHONETICS

Exercise 1. Analyse the phonetic structure of the words below and point out consonant or vowel sounds characteristic only of English or only of the Ukrainian language.

- A.** Here; rather; riding; sure; thoughtfully; wigwam; bud; victorious; moisture; Monday; Mary; two-fifths; cutter; trusteeship; world.
- В.** Гість, стяг, громадський, розрісся, мимохіть, ляльковий, цвяхи, боротися, громаддя, дзвоніти, змагання, щасливий, нагір'я, в'їзд.

Exercise 2. Read the counteropposed pairs of English homophones and point out the allomorphic features not observed in the Ukrainian language.

air – heir	bread – bred	here – hear
bare – bear	cent – sent	key – quay
berd – barred	fare – fair	meet – meat
berry – bury	find – fined	pare – pair
beach – beech	fir – fur	son – sun
blue – blew	hare – hair	tale – tail

Exercise 3. Read the English and Ukrainian words and point out the isomorphic and allomorphic features characterizing the word accent in the contrasted languages. Put the correct accent in them.

- A.** affiliate – affiliation; ambassador – ambassadorial; atom – atomic; ambiguous – ambiguity; continent – continental; China – Chinese; delegate – delegation; origin – original – originality; possible – possibility; variant – variation – variability; variety.
- В.** анотація – анотаційний; байдики – байдикувати; бджола – бджолиний; молоко – молочний; наймит – наймитувати; перерва – переривати; сам – самота.

Exercise 4. Analyze the phonetic structure of the words below and point out consonant and vowel sounds characteristic only of the English or Ukrainian language.

- A.** here, rather, few, rare, sure, mouths, dreaming, wigwam, narrow, plot, moisture, boy, Mary, boy, world.
- В.** гість, мимохіть, ляльковий, дзень-дзелень, цвяхи, змагання, громаддя, цвірінькати, щасливий, нагір'я.

Exercise 5. Find in the counteropposed English and Ukrainian words isomorphic and allomorphic binary or multiple oppositions of initial, medial or final consonant phonemes.

dot – not
coal – goal
coast – ghost
fail – veil
few – view
charge – judge
pot – cot – not
bill – sill – Gill
нити – рити

back – bag
bridge – breech
pressure – pleasure
chop – job
був – гув
віл – кіл – тіл
чути – дути
він – кін

пік – сік – тік
пив – шив – лив
шило – мило
ріс – ніс
гичка – дичка
січка – річка
руде – гуде

Exercise 6. Read the counteropposed English words and state the distinctive difference between the word-forming functions of accent.

conduct (n) – conduct (v), import (n) – import (v), produce (n) – produce (v), suspect (n) – suspect (v), absent (adj) – absent (v), perfect (adj) – perfect (v), export (n) – export (v).

Exercise 7. use correct word accentual patterns in the following Ukrainian words and point to the distinctive nature of accent in each of them.

замок – замо́к, мука – му́ка, пори – по́ри, сестри – се́стри, ходи – хо́ди, корово – коро́ви, голубці – голу́бці, говірка – го́вірка, крашанки – краша́нки, вимови – ви́мови, коси – ко́си, тепла – те́пла, свята – се́в'ята, образи – о́образи – о́образи, попере́к – поперек, попри – по́при, приклад – при́клад.

CONTRASTIVE LEXICOLOGY

Exercise 1. State the type of the motivation of the English words (phonetic, morphological, semantic, syntactical).

Hub-hub, event, bluebell, repellant, flip-flap, crime, hide-and-seeK, incognito, impracticability, pit-a-pat, why-do-I-know (look), fraternity, plane, fizzle-sizzle, man-of-war, prosperity, cherry-orchard, mud, intricacy, gunfire, kitchenware, likeability, click-clack, cruel-hearted, protagonist, fresh, environmentally-friendly, desamantization, bleb-blob, head (of the procession), contextual, foot (of a mountain), amoeba, approximately, too-too, traveling-bag, fata morgana, indivisibility, to pop out, winter, ready-made-clothes (department), authoritative, night, delinquency, hiss, calorie-intensive, unprecedented, moon, fortysomething, luminescent, detergent-free, moan, underestimation, flare, tongue, malnutrition.

Exercise 2. State the type of the motivation of the Ukrainian words (phonetic, morphological, semantic, syntactical ones).

Тьохнути, транспортна артерія, лукашенківці, редактор, біло-голубі і помаранчеві, головоломка, плюх-плюх, реконструкція, ветувати, що-що-кати, анатомічний, рупор правди (людина), світлиця, сичати, ляснути, арт-галерея, нафтопереробний, словоблуддя, грошодавець, гавань (любові), чорнуха (ягоди), повія, ретроград, умиротворення, уцерковлення, снікерсуй, римейк,

червонолампасник (генерал), хабародавець, діагностика (автомобілів), роїтися (думки), льотчик-винищувач.

Exercise 3. Comment on the nature of the motivation of the following Ukrainian proper names.

Синьогори, Підпиргора, Боголюби, Сокиричі, Непийвода, Убийвовк, Милостивичі, Лежебока, Вишневе, Кожанка, Рівне, Звенигород, Нечитайло, Сирота, Кожум'яки, Осокорки, Теремки, Вересневе, Підбородько, Задонськ, Доброгорська, Богуславська, Заріччя, Преславенське, Незнайко, Радомир, Кам'янка-Бузька, Перекопськ, Зміїнець, Вернигора, Мерщійлівка, Колисанівка, Вдовиченко.

Exercise 4. Classify the stems of the words given below into simple and derived ones.

Homeless, asleep, involuntary, voyage, poet's, capped, fabulous, sought, fridge, irresponsibility, (is) writing, (his) writing, soften, undernourishment, dreamed, womanish, zest, change, unfriendliness, taken;

русе, русяве, звірі, знаковий, пригнічений, жвавий, удвох, колись, верхи (як?), сади, садки, пригорщі, суть, сутність, суттєвий, фальш, беззубий, стан, велич, рекорд, немилість, бойовий, героям, вартовий.

Exercise 5. Differentiate between derived and compound stems in the following words.

Chairman, dishonesty, headache, misbehavior, football, foretell, outdated, undecipherable, root-words, unquestionable, blackmail, renovate, immovable, short-sighted, theorist, moneyholic, breakdown, takeaway, intolerable, nevertheless, itemize, blindfold, stifling, courtesy, cowman, detonator.

Улесливий, рибокомбінат, перенаселений, відсторонений, смолоскип, зловмисник, бережливий, енергозберігаючі, приємки, потойбічний, велелюдний, дендрологія, легкозаймистий, суцвіття, марновірство, Звенигород, мигдалевидний, незбагнений, фактологічний.

Exercise 6. Classify the stems of the words given below into simple and derived ones.

Homeless, asleep, involuntary, voyage, poet's, capped, fabulous, sought, fridge, irresponsibility, (is) writing, (his) writing, soften, undernourishment, dreamed, womanish, zest, change, unfriendliness, taken;

Русе, русяве, звірі, знаковий, пригнічений, жвавий, удвох, колись, сади, садки, пригорщі, суть, сутність, суттєвий, фальш, беззубий, стан, велич, рекорд, немилість, бойовий, героям, вартовий.

Exercise 7. Differentiate between derived and compound stems in the following words.

Outstay, chairman, dishonesty, headache, misbehavior, football, foretell, outdated, undecipherable, root-words, unquestionable, blackmail, renovate, immovable, short-sighted, theorist, moneyholic, breakdown, takeaway, intolerable, nevertheless, itemize, blindfold, stifling, courtesy, cowman, detonator.

Улесливий, рибокомбінат, перенаселений, відсторонений, смолоскип, зловмисник, бережливий, енергозберігаючі, присмерки, потойбічний, велелюдний, дендрологія, легкозаймистий, суцвіття, марновірство, Звенигород, мигдалевидний, незбагненний, фактологічний.

Exercise 8. Classify the words into simple, derived ones, compounds, derivational compounds.

Wedding-finger, were, kingdom, ethics, sun-bleached, forget-me-not, opera, domes, detergent, unintentionally, ill-fitting, scapegoat, unconsolidated, trapezoid, uncome-at-able, summum bonum, sun-dried, spawn, propagandist, proof, prophesier, pronunciamiento, porter-house, portorage, ornithomancy, ornament, opal, one-decker, open-handedness, nanny-goat, naturopathy, napkin-ring.

Гігроскопічний, портативний, хвиля, октава, умилосердити, вірогідність, землеустрій, прийдешній, розгуляй, перемерзнути, Латино-Американський, мати-й-мачуха, землекоп, газомір, м'якосердий, льотчик-космонавт, літопис, історіограф, іншомовний, жайворонок, жар-птиця, єство, європеїзація, етнологічний, енергобаланс, електропоїзд, дядина.

Exercise 9. Derive the words with the help of diminutive suffixes.

Дорога, дитина, квітка, тихо, милий, око, дерево, риба, ясний, чемно, рясно, маля, хмара, дощ, чобіт, мама, тато, дочка, кіт, гуска, вікно, нога, серце, голос.

Exercise 10. Make up words to illustrate the use of the diminutive suffixes in English.

-en, -et, -kin(s), -let, -ock.

Exercise 11. Explain the meaning of these derivatives, state the productivity of suffix "-ee".

Appointee, amputee, assignee, bailee, dedicatee, detainee, devotee, divorcee, draftee, escapee, evacuee, examinee, franchisee, grantee, interneer, interviewee, kisee, licensee, nominee, pardonee, patentee, resignee, trainee, transferee, trustee, vacinee.

Exercise 12. Give per two idiographic synonyms to the following words.

Disease (n.), firm (adj.), confident (adj.), disagreement (n.), manage (v.), organize (v.), shine (v.), think (v.), lift (v.), strange (adj.), love (n.), friend (n.), refuse (v.), preserve (v.), presumption (n.), include (v.), idle (adj.), ill (adj.), huge (adj.), humid (adj.), frustrate (v.), extend (v.), emotion (n.), elegance (n.), egoistic (adj.), dreary (adj.), distant (adj.), dislike (v.), disagree (v.), dimension (n.), dictate (v.), depict (v.), classify (v.), cemetery (n.), beg (v.);

Дивитися, безмежний, дорога, земля, добрий, вправно, заметіль, світлий, горизонт, вечір, сміятися, вірити, світитись, постійно, спричинений, шанувальник, назойливий, відпочивати, повіяти, придушити, сміятися, повзати, мерехтіти, попадати, псування, кликати, придбати, прилаштувати, пустота, різнобарвний, ворожнеча, швидкість, покірний, суцільний, суперечка.

Exercise 13. Use a suitable affix to form the opposite of each of these adjectives below. Mind the peculiarities of the Ukrainian derivation.

Agreeable, approachable, articulate, biased, competent, considerate, contented, decisive, dependable, discreet, efficient, enthusiastic, flexible, friendly, helpful, hospitable, imaginative, intelligent, kind, likeable, logical, loyal, mature, obedient, organized, patient, practical, predictable, reasonable, regular, rational, reliable, sensible, tactful, thoughtful, tolerant;

Вусатий, народний, визнаний, пропорційний, каральний, помилковий, успішний, логічний, тактовний, обнадійливий, гідний, сором'язливий, злагоджений, схожий, відповідальний, гуманний, цікавий, гармонійний, стабілізуючий, демократичний, компромісний, раціональний, моральний, пропагандистський.

Exercise 14. Define the meanings of the following paronyms. Use them in the sentences of your own.

Career-carrier, cause-course, courage-carriage, cost-coast, draught-drought, human-humane, major-mayor, personal-personnel, sergeant-surgeon, suit-suite, very-vary, access-excess, campaign-company, politics-policies, economical-economic, civic-civil, manifesto-manifest, logic-logistics, advance-advancement, popular-populous, conscious-consciencous, canal-channel, altar-alter, collar-colour, contemptible-contemptuous, corps-corpse, cost-coast, crash-crush, lay-lie, momentary-momentous, ellipse-eclipse, regimen-regiment, antidote-anecdote;

Кровний – кривавий, дійовий – діючий, сильний – силовий, білити – біліти, діляниця – ділянка, підозріливий – підозрілий, гарнітур – гарнітура, степень – ступінь, м'язи – в'язи, берегти – стерегти, жирний – жировий, вникати – уникати, економний – економічний, уважний – уважливий, статичний-статистичний, шанований – шанобливий, поважний – розважливий, соромливий-соромітний, громадський-громадянський, абонент-абонемент, холодний-холодовий, авторитарний – авторитетний.

Exercise 15. Explain the meaning of the Ukrainian semantic innovations.

Валеологія, омбудсмен, макарена, автобан, полтергейст, кіч, бундеслига, бутик, візаж, транш, ню, декодер, марміт, мондіалізм, матракаж, фритюр, блайзер, паркінг, легінси, скоч, кейс, реп, степ, ремікс, скейтборд, кікбоксер, бодибілдінг, шейпінг, ріелтер, провайдер, тюнінг, ноутбук, сайт, біде, кунфу, андеграунд.

Exercise 16. Give native equivalents of the following borrowed English and Ukrainian words:

Etiquette, tete-à-tete, hypothesis, domestic, feminine, cardiologist, silhouette, advent, corporal, matrimonial, assemble, eloquent, coalesce, elucidate, phosphoresce, sombrero, fiesta, gondola, manifesto;

ажіотаж, прокрустинація, гелікоптер, антагоністичний, ремінісценція, егоїзм, хронологічний, реабілітація, амністія, дефініція, капітуляція, автономний, емпатія, рекогнісціювання.

Exercise 17. Refer the shortened words to one of the groups:

a) clipping

b) blending

c) abbreviation

Slimnastics, copter, ft, mo-dem, friuce, glassphalt., helibus, stagflation, transceiver, spork, transistor, L-driver, A-bomb, Interpol, sci-fic, to vac.

Мотель, ОБСЄ, кг, стор., банкомат, універ, нардеп, Укргазпром, гламорама, лаба, етноцид, біоніка, Промбудінвест, смог.

Exercise 18. Define the type of word-building in the following lexical units.

Righteous, MPs, unpredictability, grey-green, e.g., H-bomb, hoity-toity, to eye, the accused, hang-ups, to house-keep, skurfing, NATO, km.

Будматеріали, Мін'юст, новаторство, міжвідомчий, просльозитися, світловолодікарня, УНА, комбат, сш, сон-трава, скоропис, вряди-годи, ПТУ, Вт.

Exercise 19. Group the compounds into:

a) juxtapositional

b) interfixal

c) reduplicative

d) derivational

e) syntactical

Scarecrow, bread-and-butter, photoelectric, mumbo-jumbo, toothpaste, bluebell, man-of-war, spokesman, chirp-chirp, bridegroom, bald-headed, handicraft, wedding-finger, spectroscope, speedometer, snow-capped.

Вагон-ресторан, дрібнолистий, книгодрук, салон-перукарня, зубро-бізон, всюдихід, працездатний, природничо-географічний, хліб-сіль, день-дзелень, краєзнавство, водопад, Ростов-на-Дону, тік-так, землемір, дівчина-красуня, місто-гігант.

Exercise 20. Classify the following root stems into:

a) free

b) bound

Girl's, impossible, darken, grayish, film, foretell, power, governmental, enlarge, postage, abnormality, kitchenette, discover, transfer, progress.

Дуб, чобіт, горище, непритомний, ярмарок, лік, ймовірний, дзвін, побутовий, підсудний, свідок, свобода, слідчий, щебетун, по-турецьки.

Exercise 21. Classify the following stems of the words into:

a) simple

b) derived

Resist, trees, adrift, undecipherable, innumerable, unachievable, John's Ps, hint, sparkle, senses, sunlight, hundred, nephew, grimace, became.

Заздрощі, величезний, ослін, дах, лихо, мати, килими, величальний, лінивець, ніколи, небосхил, рій, фініш, алібі, посол.

Exercise 22. Which of the following are:

a) noun-forming suffixes b) adjective forming suffixes c) verb-forming suffixes:

-ize, -ic, -ee, -fy, -ish, -al, -ous, -age, -ive, -ate, -acy, -ary, -ese, -ery, ern;

-ува-, -ти-, -лля, -т-, -н-, -ськ-, -жн-, -юг-, -арн-, -б(а), -ств-, -анин, -іш, -ив, -альн- (л)ив-.

Exercise 23. Group the following words into:

a) phonetically motivated

b) morphologically motivate

c) semantically motivated.

Physically, dong, fruitless (efforts), plop, seeds (of evil), tick-tack, eyebrows, buzz, embarrassment, absent-minded, chow-chow, green (with envy), munch, wings (of joy);

Сичати, ш-ш-ш, крило (літака), власноручно, антропоцентризм, купатися (в грошах), сюрчати, тінь-тілінь, дорога (у життя), напоєні (сонцем), рупор (правди), орлиний (зір).

Exercise 24. Supply correct translation of the interlingual paronyms. Comment on the differences of the meanings.

Action/ акція, actual/ актуальний, affair/ афера, aspirant/ аспірант, baton/ батон, billet/ білет, cabinet/ кабінет, camera/ камера (тюремна), complexion/ комплекція, cross/ крос (спорт.), diversion/ диверсія, mode/ мода, novel/ новела, obligation/ облігація, replica/ репліка, scholar/ школа, major/ майор, data/ дата, servant/ сервант, trainers/ тренери, physic/ фізик, capital/ капітальний, magazine/ магазин, fabric/ фабрика, intelligence/ інтелігенція, prospect/ проспект, compositor/ композитор, accurate/ акуратний, rapport/ рапорт.

Exercise 25. Match Ukrainian numerical set phrases with their English equivalents.

п'яте через десяте

сто слів у хвилину

у двох словах

дев'ятий вал

один у полі не воїн

на всі чотири сторони

п'яте колесо до воза

The Twelve

to be related only through Adam
to the four winds

noughts and crosses

to keep changing one's mind

the tenth wave

as like as two peas in a pod

на сьомому небі від щастя
Десять заповідей
Дванадцять апостолів
сім разів відміряй – раз відріж
одна нога тут, друга там
сьома вода на киселі
хрестики нулики
в одну дудку грати
як дві краплі води
сім п'ятниць на тиждень
гнати в три шиї
під трьома замками
одним оком глянути
одного поля ягода
після третіх півнів
раз, два – почали
звести нанівець

at cock-crow
one man no man
to tell a story in snatches
to be soul mates on smth
to throw smb out
to speak nineteen to the dozen
in a word
under seven seals
the fifth wheel of a coach
The Ten Commandments
in a wink of an eye
hey-ho go
to cast an eye on smth
second thoughts are best
in the seventh Heaven of delight
to dance to smb's tune/ piping
to bring to nought

CONTRASTIVE STYLISTICS

Exercise 1. Group the metaphors into:

a) tried

b) original

The apple of the eye; the temple of the head; books are to be tasted, swallowed, chewed, digested; the head of the department; the key to the test; to stand glued to the spot; dying breath; the smell of the hell; the arm of the chair; the time was bleeding; the root of the word; to stumble through the text, burning truth, bitter tears, life robbed him of his conscience, to excavate the unknown from the depth of one's soul, serenity of the twilight, sullen look, torrents of tears, avalanche of the lies;

Рукав річки; побережжя тонуло у тумані; двірник автомобіля; отруйні води клекотали довкола; задихатися від ненависті; сприйняти щось за чисту монету; рупор правди; підкрутити гайки; показати, де раки зимуть; манна небесна; білими нитками шито; між молотом і ковадлом, розпустити язика, ніжка стола, збігають дні, подих весни, роїлися думки, туман в голові, потік людей, сонце встає, іде дощ, серцевий напад, блакитні очі підводних пісків, небо насупилось, калейдоскоп подій, заплямована совість.

Exercise 2. Group the words according to the principle of the metonymic transfers into:

a) "pars pro toto"

b) "totum pro parte"

The Stars and Stripes; the loving home was in distress; dressed in silk and velvet; clever heads; the kettle is boiling; to earn one's bread; pen is stronger than the sword; to buy a Constable at the auction; the guards now change at Buckingham at a Lennon and McCartney; still waters are deep, to fall into enemy's hands, the tiptoed feet

floated by, sleepy heads; fingers heavily ornamented with golds; to die for a sleep; to give the shoes a brush; bitter experiences.

Пили коньяк та мадейру; два мартіні; Банкова втратила шанси; вірус Хрещатик; партер аплодував; чорнобурка і кашемір гармонували; мати гострого язика; прогундосило три замузаних роти; музикальне вухо; обличчя регіоналів; писали «Сільські вісті»; дивились окуляри; язик до Києва доведе; потребувати робочих рук; мати свій куток/ шматок хліба; жити під одним дахом; гордість і совість нашого вишу.

Exercise 3. State the nature of the relations between the words in the following syntagms:

a) *synonymic*

b) *antonymic*

c) *metaphoric*

d) *metonymic*

I'm exhausted, tired, weary; the mind is the torrent of darkness; the blue suit bowed and left the room; I walked in a healthy man and crawled out a miserable wreck; he had now to confront the beast, the monster, the nightmare; the bells awoke and sang over the gables; the literary London; after so many kisses and promises – the lie given to her dream;

На нас дивилися блакитні очі підводних пісків; холодним жаром проймає; тиха вода – лагідна, ласкава, м'яко-шовкова; слухали Гершвіна; танцювали під Моцарта; спів минулих днів; горщик булькотів, клетотав; сподівалися і сумнівалися; плється жовта злива – сіється зерно.

Exercise 4. Refer the below given words to one of the groups:

a) *bookish words*

b) *neutral words*

c) *colloquial words*

Sky, divergent, qui pro quo (*послуга за послугу*), birdie, let down, often, behold (*созерцать*), bloody, vaunting (*boast*), beans (for money), hereby, move, house, lone, baby-sit, to sack smb, viscera (*viscerus; внутрішній орган*), rip (*for deceive*), go into the drunk, boycott, accommodation, horse, chap, deem (*formal consider*), morning, naught (*archaic nothing*), labial, maiden (*archaic for girl*), youngsters, bloke (*розм. мальй*), aliment, chap, exhale, female, nutrition, yummy, appetizing, boozy (*drunk*), loo (*розм. туалет*), kidding, posh (*шикарный*), delicious;

Безпрецедентний, макітра (голова), небеса, розпочинати, телепень, баньки (очі), зирити, «до второго пришествія», зіронька, марець (*застар. березень*), неволя, курли-курли, журба, ворота, церебральний, співалам би, небосхил, видноколо, прикрість, рихтувати, яр, гультіпака.

CONTRASTIVE MORPHOLOGY

Exercise 1. Fill in the chart with proper Ukrainian & English nouns to illustrate the noun objective category of thingness.

The Noun Denotative Feature	English	Ukrainian
naming things (eg. binoculars)		
naming living beings (eg. lizard)		
naming places (eg. valley)		
naming materials (eg. detergent)		
naming processes (eg. laughter)		
naming states (eg. jealousy)		
naming abstract notions (eg. happiness)		
naming qualities (eg. courage)		

Exercise 2. What do the following nouns denote in English & Ukrainian? Use the noun subcategories given in the previous exercise.

Orphan, hang-gliding, heart attack, bubble, diplomatic corps, fire, affairs, zebra crossing, nobility, heliskiing, attic, purity, welfare, concern, bourgeois, atmosphere, depression, poverty, justice, truth, chocolate, whisky, troops, citizenship, regime, repertoire, snorkeling, fairy tale, bride-to-be, air conditioning, movement, education, business, loyalty, kindness.

Exercise 3. Sometimes uncountable English nouns can be used as countables to denote single items as well as abstract nouns become countables to denote something specific or a particular situation. Refer the underlined nouns either to the group of countables or uncountables by the meanings they realize. Is this opposition rendered in Ukrainian lexically or grammatically?

Countables

Uncountables

He has a painting (картина) by Hockney.

Painting (малювання) is my hobby.

1. Are these drawings by Goya? 2. Paper is made from wood. 3. We need a new iron. 4. There's egg on your face. 5. A good education is expensive. 6. She tied her hair with a ribbon. 7. Would you like some more chicken? 8. Ice floats. 9. They ordered three coffees and an ice-cream. 10. Steel is an alloy of iron. 11. He will go out in all weathers. 12. Noise is a kind of pollution. 13. This region produces awful wines. 14. There's too much raspberry in the pie. 15. Light travels faster than sound. 16. Standards of education are falling. 17. The house is built of stone. 18. The lights came on. 19. Life is too short to do everything. 20. Too much cake isn't good for you. 21. She ate another cake.

Exercise 4. Give English equivalents of the below stated Ukrainian nouns. What grammar classes do they fall into in English and in Ukrainian?

Погода, гроші, добро, шахмати, зміст, розбіжність, антикваріат, духовенство, сходи, розваги, митниця, житло, околиця, ваги, бінокль, Нідерланди, Афіни, оплески, вантаж, кір, вигляд, зусилля, молодь, більшість, народність, білизна, волосся, спагеті, ювелірні вироби, осуд, ножиці, персонал, аудиторія (люди), борошно, краєвиди, дрова, літаки/ авіація.

Exercise 5. Study the table of the semantic classes of nouns in the English Language. Write in 3 more words into each nest. Are they the same class in Ukrainian?

NOUNS

COMMON NOUNS

COUNTABLE

Class: castle, month

Collective (admitted of two forms): crew, team

Abstract: difficulty, worry, trouble

UNCOUNTABLE

Material: yoghurt, disinfectant

Collective:

Pairing Nouns: leggings, binoculars

Singularia Tantum: foliage, machinery

Pluralia Tantum: belongings, outskirts

Invariable Unmarked Plural: cattle, clergy

Abstract: growth, confidence

PROPER NOUNS

PEOPLE'S NAMES: Chopin, Michael Hall

GEOGRAPHICAL NAMES: Portugal, Berkeley Square

TITLES: Her Majesty the Queen, Mrs. Ford

NAMES OF THE THINGS

Organizations: the Labour Party, the United Nations

Institutions: York University, the Open University

Buildings: Lambeth Palace, Lincoln Center

Bridges: Vauxhall Bridge, the Golden Gate Bridge

Ships: the Queen Mary, the Titanic

Books: the Odyssey, the Grapes of Wrath

Newspapers & Magazines: the Economist, the Wall Street Journal

Plays: A Midsummer Night's Dream, Romeo & Juliet

Unique objects: God, the Pole Star

Historical References: the Dark Ages, the French Revolution

Acronyms: NATO, VIP

Exercise 6. Identify the opposite sex of the English male living beings. Translate them into Ukrainian to show sex differentiation.

English		Ukrainian	
Male	Female	Masculine	Feminine
Bachelor	_____	_____	_____
Brother	_____	_____	_____
Granddad	_____	_____	_____
Gentleman	_____	_____	_____
King	_____	_____	_____
Monk	_____	_____	_____
Mr	_____	_____	_____
Husband	_____	_____	_____
Sir	_____	_____	_____
Uncle	_____	_____	_____
Son	_____	_____	_____
Nephew	_____	_____	_____
Bridegroom	_____	_____	_____
Emperor	_____	_____	_____
Tsar	_____	_____	_____
Duke	_____	_____	_____
Earl	_____	_____	_____
Fiancé	_____	_____	_____

CONTRASTIVE SYNTAX

Exercise 1. Divide the following word-groups into three classes: a) coordinate; b) subordinate; c) predicative.

easy-to-use resource; John and Mary; a cold winter day; rose garden, to dance well, rich in smth; fond of reading; a-devil-may-care-attitude; read to me; for Sara to wear.

написати листа; битим шляхом; носити балаклаву; фіалки і незабудки; працювали з ранку до світанку; тихо й мирно; підповзти нишком; голосно гелготали.

Exercise 2. Arrange subordinate groups into: a) attributive; b) objective; c) adverbial.

a lovely face; to write an essay; to sit still; a student's desk; to come in time; the first day; to meet Mom; to be able to help.

весняний сад; зустріти з усмішкою; заспівати арію; варення з вишні; молодший шкільний вік; вирізьблювати майстерно; написати портрет; вигравіювана картина; поглянути зверхньо.

Exercise 3. State the type of subordination in the following word-groups: a) agreement; b) government; c) adjournment.

to rely on him; a minute's rest; deep sea; these books; her question; to write a letter; dog's name; to read aloud; look at me.

один воїн; підготовка до іспитів; мінімум зусиль; твої враження; солодкий вранішній сон; виступити успішно; безцеремонне ставлення; спокій на серці; вивчений урок; стерти написане; допомагати батькам; гирло річки.

Exercise 4. Differentiate between one-member and two member English and Ukrainian sentences.

1. Glorious night! 2. Because of my age, I could not be persecuted. 3. Don't do that again! 4. Very white, he turned back to the balcony. 5. How funny! 6. He lighted his cigarette, said good night, and went away. 7. Go and eat, Tom.

1. Сонячний день млосно дихав запашним теплом свіжої ріллі. 2. Темінь і мертва тиша. 3. У перших українських поселенців у Канаді особливо гострим було бажання зберегти пам'ять про отчий край за океаном. 4. Дайте наручники! 5. Черемха клубочилась піною цвіту. 6. Не за те вовка б'ють, що сірий, а за те, що овечку вкрав. 7. Бути молодим і мати весь світ попереду.

Exercise 5. Arrange the following English sentences into such groups: a) simple; b) compound; c) complex.

1. Whatever you order is fine with me. 2. Frank and Henry met to walk to school together. 3. I have to study, for we have a final test tomorrow. 4. Most buildings are grey, but ours is white. 5. I read my report after I typed it. 6. This song is one that I'll never forget. 7. They invited me too, but I couldn't come. 8. The new museum opened only last year, and everyone says that it's beautiful. 9. Will you be able to help me, or shall I ask someone else? 10. Hardly had Sam done it, when he regretted it.

Exercise 6. Arrange the following Ukrainian sentences into such groups: a) simple; b) compound; c) complex.

1. Сніжинки падали, і запорошені стежки були розквітчані слідами численних людських ніг. 2. Народжуваність протягом останніх 5 років підвищилася. 3. На жаль, престиж вищої освіти в Україні та в світі знизився. 4. Учені стверджують, що загальний книжковий фонд Київської Русі складався не менше ніж з 130–140 тис. томів. 5. Чи то солов'ї щебетали, чи капали роси з туманів, чи трави співали квіткам? 6. Я з радісним серцем вирушаю туди, де на мене чекають найрідніші й найближчі мені люди – мої батьки. 7. Коли ти можеш спочатку думати, а потім діяти, то ти вже опанував непросту науку дорослого життя. 8. Черемха клубочилась піною цвіту, а бузина ловила те пахуче шумовиння, піднісши вгору білі долоні. 9. Різьбярську школу тринадцятирічний

Мікеланджело розпочав у майстерні відомого живописця Доменіко Гірландайо.
10. Розумний розсудить, а дурний засудить.

Exercise 7. State the type of subordinate clauses in the English sentences.

1. That's what he did. 2. I wonder why he had come. 3. If you are decent with me, I'll work for you. 4. Where there are bees, there will be honey. 5. Unless you have the right size, do not try the shoes. 6. When the sun shines, we will shine together. 7. He works that he could learn more money for his son's marriage. 8. The dwarf was sad when he could not wake Snow White because he loved her. 9. My father questioned why he had to pay a fine. 10. If there is any legislation, which it is necessary to pass for special departmental or other reasons, it may be undertaken. 11. The book in other ways also reflects how little they had yet formulated a detailed evolutionary history of society. 12. In London, where he spent a number of years, he had gained a reputation as a thief. 13. It would be wrong to believe that the body clock develops only in response to a rhythmic environment and the effect upon the sleep/wake and feeding rhythms that this produces. 14. Why this control procedure should have reduced inhibition is not clear. 15. What Marx and Engels show is that these ideas are examples of ideology. 16. The committee reported in February 1943 that there would be nothing left for the British postwar aircraft industry unless something were done at once. 17. Undersanding how a planet generates and gets rid of heat is essential if we are to understand how a planet works. 18. The response to this was to suggest that we look back at the vernacular architecture of the Old World. 19. The book in other ways also reflects how little they had yet formulated a detailed evolutionary history of society.

Exercise 8. State the type of subordinate clauses in the Ukrainian sentences.

1. А справжня слава – це прекрасна жінка, що на могилу квіти принесе 2. Я тобі скажу, коли ми будемо самі. 3. Параска похитнулась, глянула туди, куди ткнула вона рукою. 4. Почуття були такими гарячими, що її серце захлинулося. 5. Щасливий, хто сни має милі. 6. З дороги видно було, як вився у низині кривульками глибокий та каламутний Прут. 7. Малі дерева схожі на дорослих, як діти на своїх батьків. 8. Кожен живе так, як він хоче. 9. Як доюре попрацюєш, одержиш заслужену винагороду. 10. Вже ніч, так що краще не виходь. 11. Хмари насувалися, наче великі хвилі. 12. Де господар добре робить, там і поле буйно родить. 13. Земля висохла так, що під ногами дзвеніла. 14. Сталось щось таке, чого не могло статися. 15. З Чаргаром мені так і не вдалося побачитись, аж поки прийшла зима. 16. Мали спати по черзі, бо хтось один повинен був підтримувати вогонь. 17. А злива так само почала відходити, як і надійшла. 18. У хаті повиднішало так, що на стелі стало чітко видно сині плями. 19. Сивина блищить у чорному чубі, наче озимина взялась інеєм на осінньому полі. 20. Я їду туди, де мене чекає вільний степ, тихі задумливі озера, пісні на чумацьких дорогах...

Exercise 9. Add clauses to the following sentences as indicated in the brackets. Translate them into Ukrainian.

1. The meal (attributive clause) wasn't very good (adverbaial clause). 2. Sally met John (adverbial clause). 3. It's unlikely (subject clause) (adverbial clause). 4. He requested (object clause) (attributive clause). 5. The matter was (predicative clause).

Exercise 10. Build Ukrainian sentences according to the following patterns. Translate them into English and compare their structure.

1. (subject clause) завжди перемагає. 2. Ти пам'ятаєш ту дівчину, (attributive clause)? 3. Пішли ми туди, (adverbial clause). 4. Ніколи не встрявай у суперечку, (adverbial clause). 5. (adverbial clause), то любиш те, що маєш.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. The subject of Contrastive Typology, its tasks, and practical aims. Kinds of typology, their spheres of investigation.
2. A short historical outline of typological investigations.
3. Genealogical and typological classification of languages, language families.
4. Methods of investigation in contrastive typology.
5. Typology of the vowel system in the contrasted languages.
6. Typology of the consonant system in the contrasted languages.
7. Contrastive analysis of word stress and utterance stress in English and Ukrainian.
8. Contrastive analysis of English and Ukrainian intonation.
9. The subject matter and tasks of the Contrastive Lexicology of English and Ukrainian. Aspects of Contrastive Lexicology.
10. Factors, facilitating the typological study of lexicon in contrasted languages. Systemic organization of English and Ukrainian lexicon.
11. Phonetic, morphological and semantic motivation of the English and Ukrainian words.
12. Ways of word building in English and Ukrainian. Derivation: suffixation.
13. Derivation: prefixation in English and Ukrainian.
14. Derivation: suffixation-and-prefixation in English and Ukrainian.
15. Compounding and reduplication in English and Ukrainian.
16. Shortening as a form of word-building in English and Ukrainian.
17. Phraseological units and their characteristic features in English and Ukrainian.
18. Contrastive analysis of phraseological units: phraseological equivalents, phraseological analogues, non-equivalent phraseological units.
19. Comparative analysis of the functional styles of the English and Ukrainian languages.
20. Functional differentiation of the English and Ukrainian lexicon. Stylistically marked vs neutral vocabulary in Ukrainian and English.
21. Isomorphism and allomorphy in using figures of speech in English and Ukrainian.
22. Isomorphism and allomorphy in the morphemic structure of English and Ukrainian words.
23. Typology of the parts of speech in the contrasted languages.
24. Noun in English and Ukrainian. Contrastive analysis. Paradigmatic classes of nouns. The category of number.
25. Noun in English and Ukrainian. Contrastive analysis. Morphological structure of nouns. The categories of case, gender, declension.
26. Verb in English and Ukrainian. Stem structure of the English and Ukrainian verbs. Classes of verbs.

27. Verb in English and Ukrainian. Grammatical categories of the English and Ukrainian verb.
28. The non-finite forms of the verb (verbals) in English and Ukrainian.
29. Adjective and its categories in English and Ukrainian. Contrastive analysis.
30. Pronoun and its categories in English and Ukrainian. Contrastive analysis.
31. Adverb and its categories in English and Ukrainian. Contrastive analysis.
32. Numeral in English and Ukrainian. Contrastive analysis.
33. Grammatical categories of the functional parts of speech in English and Ukrainian (particles, prepositions, conjunctions, modal words)
34. Contrastive syntax of English and Ukrainian word-groups. Coordinate, subordinate and predicative word-groups.
35. Means of syntactic connection in English and Ukrainian subordinate phrases.
36. Simple sentence in the contrastive analysis. Two-member sentences in English and Ukrainian.
37. Simple sentence in the contrastive analysis. One-member sentences in English and Ukrainian.
38. Contrastive analysis of the principal members of the sentence.
39. Contrastive analysis of the secondary members of the sentence.
40. Compound Sentence in English and Ukrainian.
41. Complex Sentence in English and Ukrainian: contrastive analysis of the nominal clauses.
42. Complex Sentence in English and Ukrainian: contrastive analysis of the attributive and adverbial clauses.

ПЕРЕЛІК ТЕМ РЕФЕРАТІВ

1. Sound symbolism.
2. Patterns of rhythm and rhyme in English and Ukrainian poetry.
3. A contrastive analysis of English and Ukrainian morphological means and devices.
4. Stylistic functions of phraseology in belles-lettres and other speech registers.
5. Low-flown vocabulary in modern media discourse.
6. Metaphorical and metonymical figures of speech from the perspective of Cognitive Linguistics.
7. A word as the unit of language and as the unit of speech.
8. New tendencies in present-day English and Ukrainian word-formation.
9. Polysemy. Synchronic and diachronic approaches to polysemy.
10. Homonyms in the contrasted languages.
11. Hybrid words in English and Ukrainian.
12. Substandard vocabulary in English and Ukrainian.
13. The category of modality in contrasted languages.
14. Verbids in contrasted languages.
15. Predicativity and predication in contrasted languages.
16. Category of negation in English and Ukrainian.
17. English and Ukrainian lexicography.
18. Subject-predicate concord in English and Ukrainian.
19. Punctuation in English and Ukrainian.
20. Inversion in English and Ukrainian.
21. Detached members of the sentence in English and Ukrainian.
22. Intonation and expressiveness in English and Ukrainian.
23. Dialects in English and Ukrainian.
24. Syllabic Structure of English and Ukrainian words.

ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ РЕФЕРАТУ

Написання реферату покликане сприяти поглибленню і систематизації знань студентів із дисципліни, що вивчається. Студенти готують один реферат і подають його для перевірки викладачу протягом семестру, але не пізніше, ніж за 10 днів до заліку.

Орієнтовний перелік тем рефератів пропонується викладачем, але студент може запропонувати власну тему, якщо вона відповідає програмі курсу. Вибір теми необхідно обґрунтувати, показати її актуальність.

Обов'язковим є наявність плану реферату із вказаними сторінками усіх пунктів. Зазначені у плані пункти мають бути виділені у тексті реферату. План реферату пишеться на першій сторінці (після титульної сторінки) і, звичайно, включає декілька обов'язкових розділів.

Вступ, в якому обґрунтовується актуальність теми, стан вивчення проблеми на сучасному етапі – 1-2 стор.

Основна частина, у якій проводиться критичний аналіз літератури з теми – 8-9 стор. Основна частина поділяється на декілька пунктів, кількість яких визначається автором.

Висновки, в яких підсумовується проведений аналіз літератури, вказуються перспективи подальших досліджень з обраної проблематики – 1-2 стор.

Література. Список джерел подається в алфавітному порядку за нормами бібліографічного опису і повинен містити не менше 5 позицій.

Зміст основної частини реферату повинен відповідати його темі та ґрунтовно висвітлювати пункти плану. Зміст реферату не може зводитись до набору положень та цитат з опрацьованої літератури. При викладі матеріалу студент повинен виділяти головні положення, що обстоюються автором, порівнювати та аналізувати різні думки, робити узагальнення і висновки в процесі викладу. У тексті основної частини повинні бути посилання на джерела, звідки взято ту чи іншу думку (номер відповідної роботи у списку літератури до реферату у квадратних дужках, а при цитуванні, крім того, вказується сторінка (сторінки), звідки наведена цитата).

Реферат готується у друкованому або рукописному варіанті обсягом 10-12 сторінок (або відповідного обсягу рукописний текст). Текст друкують на папері формату А4 14 шрифтом Times New Roman через міжрядковий інтервал 1,5. Поля: ліве – 30 мм, праве – 10 мм; верхнє – 20 мм і нижнє – 20 мм. Реферат має бути зшитим (скріпленим), охайно та грамотно оформленим.

ТЕСТИ ДЛЯ ПРОМІЖНОГО КОНТРОЛЮ

TEST 1

Contrastive Typology as a Subject

1. The number of languages spoken in the world today is ...
2. Panini's grammar is considered to have already had some elements of comparison between ...
3. Why was the idea of comparison of languages regarded to be alien to most linguistic traditions in extreme antiquity?
4. In Contrastive Typology smth similar is called ..., while smth different – ...
5. Features/phenomena which are common in all languages are referred to as ...
6. What kind of typology investigates common and divergent features in languages of a particular geographical territory with respect to their mutual influence of one language upon the other?
7. What kind of typology studies common and different ways of giving family names and nicknames to people in the contrasted languages?
8. What kind of typology aims at identifying mainly dominant features, which characterize the structural type of each of the contrasted languages?
9. What method helps identify the quantitative co-occurrence or frequency of some feature or phenomenon in the contrasted languages?
10. What was created by the Frenchmen Claude Lancelot and Antoine Arnaud as a result of the first ever attempt, though quite naïve, to create a grammar on "common in all languages principles"?
11. Who is considered to be the father of typology? (German)
12. What type of languages is characterized by the possibility of words to combine and form specific word-sentences? (languages of the American Indians)

TEST 2

Contrastive Phonetics

1. What studies the sounds, their properties and characteristics and what studies their functioning in speech?
2. The two main functions of phonemes in all languages are ...
3. What are the four principal objects, i. e. constants of contrastive investigation in phonetic/phonological typology?
4. What type is the Ukrainian language according to the number of vowels or consonants?
5. How many vowels and consonants are there in English?
6. How many vowels and consonants are there in Ukrainian?
7. What is the typologically distinct feature in Ukrainian helping to differentiate lexemes like in *рис – рись, сіл – сіль, син – синь* called?
8. What are the classes of consonants in both languages according to the type of obstruction and the manner of the production of noise?
9. The main functions of intonation in both languages are ... (4)
10. What kind of stress differs greatly in the contrasted languages?
11. What language can be called legato and what – staccato?

12. In which language (English or Ukrainian) is accentuation a very important form-building means used to express several morphological categories?

TEST 3

Contrastive Lexicology

1. Contrastive Lexicology deals with the vocabulary of the language and the properties of the words. True /False?
2. Who is the author of the “semiotic triangle”?
3. Which aspect of Contrastive Lexicology focuses on the similarity or difference of lexical units, functioning within certain verbal microsystems – thematic and lexico-semantic groups, lexico-semantic categories (synonyms, antonyms)?
4. What are the extralingual factors, predetermining the systemic organization of lexicon of any language?
5. What layer of lexis do such lexical units *Yorkshire pudding*, *Chartist*, *Небесна сотня*, *січові стрільці* form?
6. Is the presence of “kids language” isomorphic or allomorphic feature in the contrasted languages?
7. Name the types of motivation.
8. What kind of motivation do the names of months in Ukrainian represent?
9. What type of motivation represents the least amount of words in the English and Ukrainian vocabularies?
10. What type of motivation is represented in such words as *bedew*, *писар*?
11. The notion of the parts of speech belongs to the universal ones. True /False?
12. Which aspect of Contrastive Lexicology aims at studying formal and structural sameness or difference of lexical units in the contrasted languages?

TEST 4

Morphological Structure of the English and Ukrainian Word

1. What is the most productive way of word-formation in the contrasted languages?
2. What is a type of word-formation in which a word is formed from another word by adding an affix?
3. What congruence do the suffixes (or prefixes) borrowed from the same source establish?
4. What kind of suffixes do such *-er*, *-or*, *-ent*, *-тель*, *-ник*, *-ент* represent?
5. What kind of suffixes do such *-ette*, *-et*, *-let*, *-ечк*, *-оньк*, *-ик* represent?
6. Which suffixes are there in such Ukrainian words *вовчище*, *бородач*, *здоровило*?
7. What kind of word-building do such words as *insensibility* and *нечутливість* represent?
8. What kind of compounds do such words as *handicraft*, *дрібнолистий* represent?
9. A type of compounding in which words are composed by doubling the stems is ...

10. A type of compounds in which the joined stems rhyme is ...
11. *Slimnastics, brunch, вебінар, панамобіль* are all the examples of ...
12. *SOS, UNESCO, HATO* are all the examples of ...

TEST 5

Phraseological Units in Contrastive Analysis

1. What aspect of contrastive lexicology does the analysis of phraseology in English and Ukrainian represent?
2. ... is the set of linguistic contexts in which a linguistic item or class of items can occur.
3. The minimal segment of speech that comes immediately before and after a word, determining its individual (denotative) meaning is ...
4. The word's capacity, its potentiality to combine with other words is ...
5. Non-motivated word-groups that cannot be freely made up in speech but are reproduced as ready-made units are ...
6. A semantic characteristic of phraseological units which consists in non-inference of the meaning of the whole from the meaning of the individual components is ...
7. What are the classes of phraseological units in the classification by V. V. Vinogradov?
8. Interlingual phraseological units with identical semantics, grammar and componential structure are ...
9. ... phraseological units are units of the English and Ukrainian languages that have no correspondence in the phraseological system of the other language.
10. Phraseological units that have the same or close meaning, but totally or partially differ in their inner form are ...
11. Phraseological equivalents in English and Ukrainian can be ...
12. *Душа нарозхрист* and *wear one's heart on one's sleeve* are examples of ...

TEST 6

Contrastive Stylistics

1. The language style of oratory, of feature articles in newspapers and journals, of essays are the subtypes of ... style.
2. The language style of poetry, of emotive prose, of drama are the subtypes of ... style.
3. What are the varieties of the official/ document FS?
4. What are the groups into which all the words of English and Ukrainian are divided from the viewpoint of their stylistic differentiation?
5. What are the types of reference marked by which the divergences in English and Ukrainian may be found?
6. *to breathe one's last; відійшов у вічність* are the examples of ...
7. *bonny, файний* are the examples of ...
8. The degraded lexicon is contrasted to ...

9. According to the pragmatic effect produced upon the addressee metaphors are subdivided into ...
10. The types of metaphor according to the degree of their stylistic potential are ...
11. The process of renaming the objects or substituting the names of the whole class of things for a separate name on the basis of the similarity between the co-existing referents is ...
12. The expression of one's meaning by using the language that normally signifies the opposite, typically for humorous or emphatic effect is ...

TEST 7

Contrastive Morphology of English and Ukrainian

1. What is morpheme?
2. Which morphemes do not constitute independent words, but are attached to other morphemes or words?
3. According to the nature of their meaning morphemes are divided into 3 classes:
...
4. What are words without their grammatical morphemes called?
5. Using a different form to express opposed grammatical meaning is called ...
(e.g. *good-better-the best*)
6. *Foot – feet, взму – возму* – are the examples of ... inflections in English and Ukrainian
7. In which of the contrasted languages is agglutination more spread?
8. Whose classification of parts of speech is based on two criteria, function and distribution?
9. What are the criteria that traditional linguists take into account when classifying words into parts of speech?
10. What is the phenomenon called when there is a shift from one subcategory to another, e.g. from abstract to concrete (*a youth* meaning 'a boy')?
11. Generalized correlation of two or more lingual forms by means of which a certain grammatical meaning is expressed is ...
12. The set of grammatical forms in a category constitute the ... of the category.

TEST 8

Noun in the Contrastive Investigation

1. The division of common nouns into subgroups is isomorphic in English and Ukrainian. True or False?
2. *Clergy, infantry, кіннота, дворянство* refer to the group of ... nouns.
3. Both English and Ukrainian have exclusively morphological gender. True or False?
4. Is the category of number in both languages realized synthetically or analytically?
5. Which category do the Ukrainian nouns possess but English – don't?
6. Within English and Ukrainian singularia and pluralia tantum nouns there are only isomorphic features. True or False?

7. What subgroups are the nouns of the first and second declensions divided into?
8. Name the cases of Ukrainian nouns.
9. What another number exists in Ukrainian besides singular and plural?
10. What are the usual syntactic functions of nouns?
11. What is the main means of making the noun definite in English?
12. The great majority of singularia tantum nouns are names of materials. True or False?

TEST 9

Verb in the Contrastive Analysis

1. Does English **or** Ukrainian have a much greater number of simple-stem verbs?
2. What are the suffixes in the Ukrainian verbs *спатки, їстоньки* called? Are there similar suffixed in the English verbs?
3. Which grammatical meaning can some Ukrainian affixes render, like in the pairs: *їсму – поїсму, зрати – прозрати*?
4. Are impersonal verbs more numerous in English or in Ukrainian?
5. All the finite forms of the verb (except for past forms) in Ukrainian are marked grammatically for person and number. True or false?
6. Which category shows the character of the action, i.e. whether the action is taken in its progress or simply stated?
7. Has the category of voice a much broader representation in the system of the English verb or in the system of the Ukrainian verb?
8. Which category reflects the relation of the action denoted by the verb to reality from the speaker's point of view?
9. What is the category of order/ time correlation represented by in Ukrainian? (which corresponds to the English Past Perfect) Write the example.
10. English Participle I always corresponds to Ukrainian *diyeprykmetnyk*. True or false?
11. Ukrainian *diyepryslivnyk* can be translated both by Participle I and by Gerund. True or false?
12. What are the identifiers of the English and Ukrainian infinitives?

TEST 10

Other Parts of Speech in the Contrastive Analysis

1. Which Ukrainian adjectives form an allomorphic group according to their lexico-grammatical meaning?
2. What are the groups that English and Ukrainian adjectives fall into as far as their structure is concerned?
3. Isomorphic in both languages is the formation of the degrees of comparison of adjectives and adverbs through suppletivity. True or false?
4. What are the isomorphic groups English and Ukrainian numerals fall into in accordance with their lexico-grammatical meaning?

5. What are the two more groups of Ukrainian numerals which form allomorphy?
6. What class of pronouns do *each other, one another; один одного* belong to?
7. Which Ukrainian adverbs form a completely allomorphic group? Write the examples.
8. What is the functional part of speech that has the following features: a) lexicogrammatical meaning of relations of substances; b) combinability with words belonging to almost any part of speech; c) function of a linking word?
9. What are the two isomorphic groups that conjunctions in the contrasted languages fall into as for their syntactic functions?
10. What are the subclasses of coordinating conjunctions?
11. What part of speech do the following words: *undoubtedly, surely, здається, на щастя* belong to?
12. Particles in the contrasted languages are homonymous with adverbs, adjectives, pronouns, conjunctions. True or false?

TEST 11
Contrastive Syntax of Word-Groups
and Simple Sentences

1. In which phrases are the components equal in rank and may be connected syndetically or asyndetically?
2. What are the two main groups subordinate phrases fall into?
3. What are qualifying subordinate phrases divided into?
4. Which predicative phrases are of allomorphic nature and not found in Ukrainian?
5. What method of syntactic connection is observed in such phrases: *these rules, вічний студент*?
6. What method of syntactic connection is observed in such phrases: *invite him, запросити друзів*?
7. What are the features the sentence is characterized by?
8. In which language do the two-member sentences have a larger representation, in English or in Ukrainian?
9. What are the peculiar features by which the sentences in the contrasted languages are distinguished from word-groups and words?
10. In what language do one-member sentences have a larger number of paradigmatic classes?
11. Which one-word sentences in both contrasted languages express direct address?
12. To which class do such sentences: *Дерево пізнають за плодами. Не кажи «гон», доки не перескочили* refer in Ukrainian?

TEST 12
Contrastive Syntax of the Composite Sentence

1. Composite sentences in English and Ukrainian differ by the number of predication centres in them. True or false?

2. What coordinate conjunctions join the clauses in the compound sentences in the contrasted languages?
3. Which type of coordination do such conjunctions represent: *або, або...або, чи мо...чи мо; or, either...or*?
4. What are communicative units in which one (usually the first) clause is structurally complete and the succeeding clause is incomplete called?
5. Is secondary predication an iso- or allomorphic feature within the structure of composite sentences?
6. What are the main criteria on the basis of which the classification of all adverbial subordinate clauses is performed in the contrasted languages?
7. Do English and Ukrainian attributive clauses have more isomorphic or allomorphic features?
8. Which implicit meaning do Ukrainian predicative clauses often have?
9. Subject clauses can never be located in the postposition to the matrix clause, can they? If they can, in which language, what is the model of such sentences?
10. Which clauses do the nominal ones include?
11. What is the difference between syndetic and asyndetic ways of connection?
12. Which allomorphic feature do English and Ukrainian predicative clauses have?

ЗРАЗКИ ТЕСТУ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Variant 1

LEVEL 1

State whether the following statements are true or false:

1. English and Ukrainian belong to the same structural type of the language group.
2. Phoneme is the smallest meaningful unit in English and Ukrainian.
3. Contrastive lexicology of the English and the Ukrainian language is aimed at revealing isomorphic and allomorphic features in the lexical system of both languages.
4. Stylistic synonymy in Ukrainian is largely determined by the derivational abilities of the words to take suffixes of diminutive and derogatory meanings.
5. The quantitative representation of consonant phonemes is the same in the contrasted languages, English and Ukrainian.
6. Words that are stylistically neutral can enter several groups of synonyms in both languages: English and Ukrainian.
7. Both in English and Ukrainian paronymic words have different denotata, though they are close in meanings.
8. Gerund, diphthongs, which are characteristic of the English language, are the examples of allomorphy.
9. Phrasal verbs, i.e. composite verbs made up with a lexico-grammatical word-morpheme, exist in English and in Ukrainian.
10. Being a flexional language, Ukrainian predominantly employs synthetic means of syntactic connection, while in English dominant in practically all subordinate phrases is the analytical way of connection.

LEVEL 2

11. *Indicate the line that contains a synonymic row:*
 - a) bother, annoy, irritate, disturb;
 - b) sense, sensible, sensitive, sensation;
 - c) адоніс, чорнобривець, горицвіт, труйзілля;
 - d) просьба, просити, запрошення, запрошені.
12. *Find the case of substantivization:*
 - a) European; батьківський;
 - b) private; український;
 - c) the rich; зубожілі;
 - d) the fastest; найгучніший.
13. *Find German borrowings to English and Ukrainian:*
 - a) courage; асамблея;
 - b) skirt; казан;
 - c) blitzkrieg; бухгалтер;
 - d) heaven; благоволити.
14. *Find the case of onomatopoeia:*
 - a) deep – depth; твердий - твердь;
 - b) meow; шубовість;
 - c) transistor; рільництво;

- d) helter – skelter; дерево - деревина.
15. Find **interjectional** phraseological units:
- a) in the twinkling of an eye; за царя Хмеля;
 - b) as weak as a kitten; мов баран на нові ворота;
 - c) to fish in troubles waters; брати бика за роги;
 - d) goodness gracious!; о, лиха година!
16. Find the case of the abbreviation:
- a) lab; універ;
 - b) TV; СНН;
 - c) phone; бус;
 - d) movie; кіно.
17. Find the case of metaphor:
- a) magpie (talkative person); свиня (нікчема);
 - b) Champaign (wine); медовуха (напій);
 - c) oxygen (chemical substance); сульфід (сполука);
 - d) scoundrel (immoral person); гриб (організм).
18. Identify the line with monosemantic words:
- a) stylistics; водень;
 - b) foot; земля;
 - c) bean; ківш;
 - d) sense; великий.
19. Find derivatives to denote female sex:
- a) defendant; курсант;
 - b) usherette; членкиня;
 - c) humanist; дипломат;
 - d) employee; овочівник.
20. Find words with connotational meanings:
- a) news, новина;
 - b) movement, відрізати;
 - c) table; садівник;
 - d) worship; грядущий.

LEVEL 3

21. The following English and Ukrainian sentences: **Where there are bees, there will be honey. Де вони проходили, ніщо не брязнуло, не тріснуло.** contain adverbial clauses of...
- a) place;
 - b) time;
 - c) manner;
 - d) condition.
22. A process in which adjectives or participles acquire the paradigm and syntactic properties of the nouns is called:
- a) abbreviation;
 - b) substantivization;
 - c) participial construction;
 - d) lexicalization.

23. *Classification of vocabulary into thematic classes is based on:*
- the sameness of the part of speech reference;
 - common contextual associations concerning the concept;
 - the same derivational affixes;
 - the ability of the words to collocate.
24. *New words that denote new objects are:*
- lexical neologisms;
 - historical words;
 - archaic words;
 - synonyms.
25. *Epiphora in both English and Ukrainian is:*
- the repetition of the words in the middle of the sentence;
 - the repetition of the words at the beginning of the sentence;
 - the repetition of the final words in the sentence;
 - the repetition of the whole sentences.
26. *The following English and Ukrainian sentences: **You could come to the theatre tonight so that you might meet them. Він прийшов із презентацією, щоб ми могли дізнатися про деталі проекту.** contain adverbial clauses of ...*
- concession;
 - time;
 - place;
 - purpose.
27. *What he said is true. Що він сказав – правда.* Both sentences are:
- simple;
 - complex with a subject clause;
 - complex with a predicative clause;
 - complex with an attributive clause.
28. *The contrasted English and Ukrainian languages belong to:*
- agglutinative;
 - incorporating;
 - isolating;
 - flexional.
29. *The number of vowels in English and Ukrainian is ... respectively.*
- 24 and 20;
 - 6 and 20;
 - 20 and 6;
 - 20 and 20.
30. *The following English and Ukrainian verbs: to give, to take, to envy брати, давати, заздрити belong to the same class of ... verbs:*
- regular;
 - irregular;
 - intransitive;
 - transitive.

Variant 2

LEVEL 1

1. Ukrainian diminutive suffixes attribute ironical connotation to the derived words.
2. The constitutive function of the phonemes lies in their ability to constitute separate morphemes and simple, derived or compound words.
3. The meaning of the part of speech is expressed by the root morphemes in English and Ukrainian.
4. A stylistic stratum of the English or Ukrainian vocabulary that includes slang, jargonisms, professionalisms, vulgarisms is a non-literary/colloquial style.
5. All borrowed words in English and Ukrainian are stylistically marked words.
6. The major function of the English and Ukrainian words is to denote things, phenomena, and processes.
7. Stem compounding dominates English composites, while derivational compounding is characteristic of the Ukrainian composites.
8. Words congruous in form and meaning in at least two languages are called taboo words.
9. In English and Ukrainian words are borrowed chiefly to make a recipient language sound more poetic.
10. Neither English nor Ukrainian belongs to agglutinative type of languages.

LEVEL 2

11. *Find the line with stylistically marked words:*
 - a) doctor; сонце;
 - b) head; конвалія;
 - c) warrior; голубінь;
 - d) boat, хвиля.
12. *Find the line in which both words have no suffixes:*
 - a) spelling; темнуватий;
 - b) light; світами;
 - c) imitative, стелитися;
 - d) handful; уперек.
13. *Identify the line with two monosemantic words:*
 - a) right; великуватий;
 - b) country; протяг;
 - c) practice; гризня;
 - d) tango; ангіна.
14. *What is the source of the appearance of the synonyms for: "hearty – cordial, малокрів'я - анемія":*
 - a) borrowing;
 - b) shortening;
 - c) metaphor;
 - d) elevation.
15. *Find the case of euphemisms:*
 - a) squirrel; комаха;
 - b) fascinating; прекрасний;

- c) sanitation worker; утилізація;
 - d) reliable; наближатися.
16. *Define the line with borrowed words:*
- a) lord; пательня;
 - b) stead; правиця;
 - c) beaver; побратим;
 - d) ersatz; кантата.
17. *Find the line with native words to English and Ukrainian vocabularies correspondingly:*
- a) make; береза;
 - b) advice; інтервенція;
 - c) asylum; ритор;
 - d) adagio; анданте.
18. *Find compounds made by the pattern "simple stem + linking element + derived stem":*
- a) catbird; китолов;
 - b) handicapped; плодоконсервний;
 - c) housewarming; грам-калорія;
 - d) peach-coloured; радіолокація.
19. *Find slang words:*
- a) chick (girl); бакси;
 - b) sonny; донюся;
 - c) idle; риба;
 - d) methinks; прийдешній.
20. *Find the case of blending:*
- a) tell-tale; крутивус;
 - b) figure; зустріч;
 - c) grass – to graze; знак - позначити;
 - d) cablegram; Азіопа.

LEVEL 3

21. *New words that denote new objects are*
- a) lexical neologisms;
 - b) historical words;
 - c) archaic words;
 - d) synonyms.
22. *Words used to intensify emotive colouring of speech and determined by the peculiarities of social or geographical environment are*
- a) vulgarisms;
 - b) poetic diction;
 - c) dialectal words;
 - d) euphemisms.
23. *A deliberate break of the sentence structure into two or more isolated parts, separated by a pause and a period is called*
- a) rhetorical questions;
 - b) parcellation;

- c) anaphora;
d) epiphora.
24. *English and Ukrainian adverbs **nowhere, there, тым, деінде** belong to the lexico-syntactic class of*
- a) manner;
b) place;
c) time;
d) degree.
25. *The following English and Ukrainian subordinating conjunctions **because, since, тому що, оскільки** belong to the same class of*
- a) comparison;
b) time;
c) cause;
d) purpose.
26. *In the following English and Ukrainian sentences **She looked with interest at the girl on the platform. Він увійшов до кімнати зіщулившись.** the underlined adverbial modifiers are those of*
- a) manner;
b) comparison;
c) purpose;
d) condition.
27. *The following English and Ukrainian sentences **You can die if you don't give up smoking. Якщо вона прийде, попросіть її зачекати.** contain adverbial clauses of*
...
- a) place;
b) time;
c) manner;
d) condition.
28. *The following English and Ukrainian functional words **even, too, yet, ж, не, якраз** belong to the same class of ...*
- a) interjections;
b) particles;
c) conjunctions;
d) modals.
29. *Anaphora in both English and Ukrainian is:*
- a) the repetition of the final words in the sentence;
b) the repetition of the words at the beginning of the sentence;
c) the repetition of the words in the middle of the sentence;
d) the repetition of the whole sentences.
30. *The contrasted English and Ukrainian languages belong to*
- a) agglutinative;
b) incorporating;
c) Slavic;
d) Indo-European.

Variant 3

LEVEL 1

1. Ukrainian borrowings constitute a significant share in the English vocabulary at its present development.
2. Nominal clauses in complex sentences of the contrasted languages are characterised by some isomorphic as well as by several allomorphic features.
3. Conversion is more productive in Ukrainian than in English.
4. Rhetorical questions are of isomorphic character in both languages.
5. The identificatory/ distinctive function of word-stress is equally characteristic of both contrasted languages.
6. Ukrainian borrowings constitute a significant share in the English vocabulary at its present development.
7. An allomorphic feature of the consonant systems in the contrasted languages is presented by the existence in each of them of some peculiar consonant sounds pertaining only to present-day English, or characteristic only of the Ukrainian language.
8. It is only in the English language that each functional style is subdivided into subclasses.
9. There is a wide stock of augmentative suffixes in the English language, the same as in Ukrainian.
10. The expression of English adverbial modifier of manner with the help of the gerund and the nominative absolute participle construction is allomorphic in the sphere of contrastive syntax.

LEVEL 2

11. *Find the line with words native to English and Ukrainian correspondingly:*
 - a) go; день;
 - b) cactus; апостол;
 - c) guarantee; рояль;
 - d) crescendo; трансформація.
12. *Find the line with stylistically marked words:*
 - a) suppose; відгукуватися;
 - b) respect; цінувати;
 - c) daily; буденний;
 - d) inauguration; говіти.
13. *Find stylistic synonyms:*
 - a) red, damask; запитувати, розпитувати;
 - b) happy, lucky; ранок, світанок;
 - c) solitary, alone; контемпліяція, споглядання;
 - d) scream, shriek; кричати, пищати.
14. *Find the case of blending:*
 - a) tell-tale; хліб-сіль;
 - b) cablegram; папамобіль;
 - c) grass – to graze; везти - віз;
 - d) figure; реготати.
15. *Find the case of onomatopoeia:*

- a) deep – depth; вигинатися - вигін;
- b) plop-plop; шурх-шурх;
- c) sparkle - glitter; сяяти - блищати;
- d) helter – skelter; дзвеніти - дзвонити.

16. Define what the following cases are “to stand glued to the spot”, “туманилось у голові”:

- a) homonymy;
- b) paronymy;
- c) lexicalization;
- d) metaphor.

17. Indicate the line in which the words have no prefixal morphemes:

- a) adrift; повія;
- b) able; принтер;
- c) underline; побожність;
- d) recall; примара.

18. Find colloquial words:

- a) tenebrosity; верховенство;
- b) old char; впріти;
- c) infauna; арбітраж;
- d) whilst; благодать.

19. Find slang words:

- a) dough (money), шабашка;
- b) dad; мамуля;
- c) damp; урожай;
- d) deem; хороми.

20. State which line contains borrowings:

- a) loch; ватра;
- b) kettle; рать;
- c) co-existence; магістраль;
- d) whisky; відтинати.

LEVEL 3

21. Suffixes “-ish, -юва-“ in the words “reddish, темнуватий” render the meaning of:

- a) exaggeration;
- b) diminutiveness;
- c) partial degree of the attribute;
- d) superlativization.

22. Define what meaning the words “braggart, дідуган” develop:

- a) euphemic;
- b) derogatory;
- c) diminutive;
- d) homonymic.

23. What is the source of the synonymy in “heartly – cordial, ворожий - антагоністичний”:

- a) borrowing;

- b) shortening;
 - c) metaphor;
 - d) elevation.
24. *What relations do the following pairs of words reveal” bow / уклін/ - bow / лук/, лава / ослін/ - лава/ шахтний штрек/”:*
- a) synonymic;
 - b) epidigmatic;
 - c) paronymic;
 - d) homonymic.
25. *The following English and Ukrainian sentences **Where there are bees, there will be honey. Де вони проходили, ніщо не брязнуло, не тріснуло.** contain adverbial clauses of ...*
- a) place;
 - b) time;
 - c) manner;
 - d) condition.
26. *The scientific style in English and Ukrainian among others rests on such feature as:*
- a) usage of words in their figurative meaning;
 - b) logical sequence of utterance;
 - c) expressive nature;
 - d) usage of colloquialisms.
27. *The following English and Ukrainian verbs **to glorify, to appreciate, бідувати, звітувати** belong to the same class of ... verbs.*
- a) intransitive;
 - b) notional;
 - c) irregular;
 - d) linking.
28. *The following English and Ukrainian pronouns **each other, one another, один одного** belong to the same class of:*
- a) demonstrative;
 - b) personal;
 - c) possessive;
 - d) reciprocal.
29. *English and Ukrainian consonant phonemes **p, b, m, w, n, б, м, в** belong to:*
- a) alveolar;
 - b) dental;
 - c) bilabial;
 - d) constrictives.
30. *In the following English and Ukrainian sentences **Tom’s coming here was a blessing. Усе це було його власною провиною** the underlined parts perform the function of:*
- a) subject;
 - b) gerund;
 - c) object;

d) attribute.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ТЕОРЕТИЧНОГО КУРСУ “ПОРІВНЯЛЬНА ТИПОЛОГІЯ”

Основна література

1. Деменчук О. В. Порівняльна лексикологія української та англійської мов. Рівне : “Перспектива”, 2005. 165 с.
2. Дубенко О.Ю. Порівняльна стилістика англійської та української мов. Вінниця : “Нова книга”, 2005. 224 с.
3. Левицький А. Е. Завдання з порівняльної граматики англійської та української мов: навч. посібник / А. Е. Левицький. К. : “Освіта України”, 2011. 246 с.
4. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Навчальний посібник. Вінниця : “Нова Книга”, 2003. 459 с.
5. Мірончук Т. А. Збірник вправ з порівняльної граматики англійської та української мов. К. : МАУП, 2005. 128 с.
6. Мірончук Т. А., Одарчук Н. А., Рогатюк А. Є. Практикум перекладу / Т. А. Мірончук, Н. А. Одарчук, А. Є. Рогатюк. Луцьк : ВІЕМ, 2012. 40 с.
7. Хомицька І. Контрастивна стилістика англійської та української мов: навч. посібник / Ірина Хомицька. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2014. 292 с.
8. Karamysheva I. D. Contrastive Grammar of English and Ukrainian Languages : textbook / I. D. Karamysheva. Vinnytsia : “Nova Knyha Publishers”, 2017. 336 p.

Додаткова література

1. Аракин В. Д. Сравнительная типология английского и русского языков. М. : Просвещение, 1989. 256 с.
2. Арнольд И. В. Стилистика современного английского языка. Л., 1981. 295 с.
3. Багмут А. Й. Семантика й інтонація в українській мові. К., 1991. 78 с.
4. Бахов І. С., Мірончук Т. А. Stylistic Semantics in Interpretation. К. : ДП Видавничий дім “Персонал”, 2012. 152 с.
5. Брицин М. Я., Жовтобрюх М.А., Майборода А.В. Порівняльна граMATика української та російської мов. К., 1978. 270 с.
6. Бровченко Т. О. Основи контрастивного аналізу мов. // Порівняльні дослідження з граматики англійської, української, російської мов. К., 1981.
7. Вихованець І. Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови. – К. : “Наукова думка”, 1992. 224 с.
8. Гак В. Г. Сопоставительная лексикология. М. : “Высшая. школа”, 1977. 247 с.
9. Гальперин И. Р. Стилистика английского языка. М., 1981. 316 с.
10. Грищенко А. П. Сучасна українська літературна мова. К. : “Вища Школа”, 1997. 492 с.
11. Єфімов Л. П. Стилiстика англійської мови. Вінниця : “Нова книга”, 2004. 239 с.

12. Жлуктенко Ю. О. Порівняльна граматики української та англійської мов. К., 1960.
13. Івченко А. О. Українська народна фразеологія: ономастика, ареали, етимологія. Х., 1999. 160 с.
14. Плющ М. Я. Сучасна українська літературна мова. К. : “Вища школа”, 2003. 430 с.
15. Сучасна українська літературна мова / за ред. А.П. Грищенка. К. : “Вища школа”, 2002. 567с.
16. Швачко Т. Т., Терентьев П.В., Швачко С.А. Введение в сравнительную типологию английского, русского и украинского языков. К., 1977. 47 с.
17. Ярцева В. Н. Принципы типологического исследования родственных и неродственных языков // Проблемы языкознания. М., 1967. С. 203–207.
18. Collins Cobuild: English Grammar. Harper Collins Publishers, 1994.
19. Kukhareno V.A. A Book of Practice in Stylistics. Вінниця : «Нова книга», 2003. 160 с.
20. Thomson A. J., Martinet A. V. A Practical English Grammar. “Oxford University Press”, 1986.